

PM 2003 RVII (Dnr 123-2267/2003)

Årsrapport för kommunstyrelsens handikappråd

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Årsrapporten för kommunstyrelsens handikappråd 2002 godkännes med
vad föredragande borgarråd anför i promemorian.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade den 10 juni 2003 att godkänna årsrapporten för 2002 och överlämna den till kommunstyrelsen, *bilaga*.

Handikapprådets uppgifter är enligt instruktion bl.a. att hålla sig underrättat om samhällsplanering, ta initiativ till förbättringar för funktionshindrade, svara för uppföljning och kontroll av handikapplanen, svara för uppföljning och sammanställning av de nämndanknutna handikapprådets synpunkter samt anhängiggöra önskemål och motivera resursförstärkningar hos vederbörande nämnd och huvudman.

Remisser

Skrivelsen har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att kommunstyrelsens handikappråd har arbetat enligt dess instruktioner och aktivt deltagit i arbetet för att förbättra de funktionshindrades livssituation i staden.

Mina synpunkter

Kommunstyrelsens handikappråd har arbetat väl utifrån de instruktioner som styr rådets arbete. Sedan länge finns dock en berättigad kritik, främst från handikapporganisationerna, mot handikapprådets begränsade möjligheter till insyn i beslutsprocessen. Exempelvis kan rådet i större utsträckning än idag användas som remissinstans. För närvarande pågår därför en revidering av instruktionerna för handikappråden, såväl för kommunstyrelsens centrala råd som de nämndanknutna.

I Stockholms stads budget för 2004 ges ett uppdrag att någon form av handläggningsresurser ska knytas till kommunstyrelsens uppdrag. Detta är ytterligare en åtgärd som syftar till att stärka stadens arbete för att tillvarata de funktionshindrades intressen.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Årsrapporten för kommunstyrelsens handikappråd 2002 godkännes med vad
föredragande borgarråd anför i promemorian.

Stockholm den 16 oktober 2003

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade den 10 juni 2003 att godkänna årsrapporten för 2002 och överlämna den till kommunstyrelsen, *bilaga*.

Handikapprådets uppgifter är enligt instruktion bl.a. att hålla sig underrättat om samhällsplanering, ta initiativ till förbättringar för funktionshindrade, svara för uppföljning och kontroll av handikapplanen, svara för uppföljning och sammanställning av de nämndanknutna handikapprådets synpunkter samt anhängiggöra önskemål och motivera resursförstärkningar hos vederbörande nämnd och huvudman.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2003 redovisade i huvudsak följande.

Bakgrund

Kommunstyrelsens handikappråd har under 2002 haft sex protokollförda möten. Rådet har under året fått information om resursfördelningssystem inom omsorg om funktionshindrade, vilket resulterat i en skrivelse till kommunstyrelsen om behovet av översyn av resursfördelningssystemet för fysiskt och psykiskt funktionshindrade. Rådet har uppmanat kommunstyrelsen att föra den reviderade upplagan av stadens utemiljöprogram till kommunfullmäktige för beslut. Information om EU:s handikappår 2003 och stadens bidrag till arrangemang för handikappade lämnades till rådet. Rådet borde ha fått lämna synpunkter avseende ledsagning vid föreningsaktiviteter innan ärendet behandlades av organisations- och föreningsutskottet. Rådet har framfört kritik över att revisionskontorets granskning av SFI-upphandlingen inte omfattade verksamheten för synskadade. Övriga frågor som aktualiserats inom rådet är bl.a. kommunalt bostadsbidrag för handikappade (KBH), handikappbaden, tillgänglighet till postlokaler och teckenspråkig gymnasieskola i Stockholm.

Handikapprådet svarar enligt instruktionen för kontrollen av hur handikapplanen efterlevs inom stadens nämnder och bolag. Rådet anser att det saknar resurser för att sköta uppgiften och att uppgiften till stora delar sammanfaller med socialtjänstnämndens och funktionshinderombudsmannens (FO) arbetsuppgifter. En arbetsgrupp har tillsatts för att se över rådets instruktion och hur samarbetet mellan FO och kommunstyrelsens handikappråd skall organiseras. Arbetsgruppen skall även se över instruktionerna för nämndernas handikappråd.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret föreslår att årsrapporten för kommunstyrelsens handikappråd 2002 godkänns.

Stadsledningskontoret anser att kommunstyrelsens handikappråd har arbetat enligt dess instruktioner och aktivt deltagit i arbetet för att förbättra de funktionshindrades livssituation i staden. Rådet är ett forum för att föra fram de funktionshindrades synpunkter och därför är det viktigt att dess synpunkter tas hänsyn till innan beslut fattas i olika frågor. Stadens samtliga verksamheter har ett ansvar för att förbättra och utveckla stödet och tillgängligheten för personer med funktionshinder. Målet är att handikapperspektivet integreras i stadens alla verksamheter.

ÅRSRAPPORT FÖR KOMMUNSTYRELSENS HANDIKAPPRÅD ÅR 2002

Rådets sammansättning

Ordförande

Kristina Axén Olin (m)

Vice ordförande

Magnus Lindmark (SRF)

Ledamöter

Iris Birath (v)

Juan Carlos Cebrián (s)

Ingrid Dalén (FUB)

Nils Duwähl (DHR)

Jan Fernström (fp)

Lasse Gustafsson (NHR)

Elsa Jerström (m)

Berit Kruse (s)

Per-Ola Larsson (RSMH)

Pia Lebsund (mp)

Teresa Melin (Astma & Allergi)

Dagny Mörk (SRF)

Ulf Olsson (HiS)

Marianne Svensson (kd)

Ersättare

Hanna Drammeh (FHDBF)

Eva Näslund (R)

Carin Priklonsky (HiS), fr.o.m. december

Sven Sandin (SDF)

Gunnar Sandström (SRF)

Erik Staaf (SRF)

Rådet skall bestå av 8 förtroendevalda samt 8 ordinarie och 8 ersättare representerande handikapporganisationerna i staden. Samtliga skall utses av kommunstyrelsen. Handikapporganisationernas representanter utses på förslag av organisationerna. Under år 2002 har inte alla ersättningsplatser varit besatta.

Rådet har haft 6 protokollförda möten.

Till sitt förfogande för sekreteraruppgifter har rådet haft en tjänsteman från socialtjänstförvaltningen.

Enligt instruktion är rådets uppgifter:

1. att hålla sig underrättat om samhällsplanering och befintliga resurser avseende service m.m., exempelvis bostäder, arbete och sysselsättningsmöjligheter, rehabilitering, dagcentraler, barnomsorg, utbildning, fritidsverksamhet, kultur, fysisk planering, färdtjänst, hjälpmedelsservice m.m.

Rådet ska även i övrigt följa den allmänna utvecklingen för funktionshindrade i Stockholm. Det gäller forskningsrön, möjligheterna till ekonomiskt stöd i olika former, kollektivtrafik, gatuplanering, tillämpning av lagstiftning rörande funktionshindrade etc.

Rådet ska även samla in de funktionshindrades erfarenheter och synpunkter och följa förändringar i efterfrågan på samhällets service,

2. att ta initiativ till förbättringar för handikappade,
3. att svara för uppföljning och kontroll av handikapplanen,
4. att svara för uppföljning och sammanställning av de nämndanknutna handikapprådets synpunkter och hur dessa har tillgodosetts i de slutliga besluten,

5. att anhängiggöra önskemål och motivera resursförstärkningar hos vederbörande nämnd och huvudman. Det ska också ta initiativ till information till allmänheten och i synnerhet de funktionshindrade,
6. att svara på ärenden som remitteras till rådet,
7. att initiera samarbete med landstingets handikapporganisation.

Utförda uppgifter

1. Hålla sig informerad om samhällsplanering och befintliga resurser avseende service m m

Information om polisorganisationen i staden

Rådet bjöd in länspolismästaren Gunno Gunnmo till sitt första sammanträde för året. Han informerade om polisväsendets organisation, om tillgängligheten till och i polisstationerna, om de regler som ska tillämpas vid möte med personer med funktionshinder och om den kunskap som finns inom poliskåren när det gäller funktionshinder.

Rådet tog bl.a. upp möjligheten att göra anmälan via Internet och problemet med de många stölderna av parkeringstillstånd.

Information om systemet för fördelning av medel till stadsdelsnämnderna för handikappomsorg

Staffan Halleskog från stadsledningskontoret informerade på rådets begäran om hur systemet med resursfördelningen till stadsdelsnämnderna när det gäller handikappomsorgen är uppbyggt. Eftersom tilldelningen av resurser för stödet till psykiskt funktionshindrade sker i annan ordning fick rådet en information om det systemet vid ett senare tillfälle.

Rådet beslöt efter votering att skriva till kommunstyrelsen om behovet av att se över fördelningssystemet för såväl fysiskt som psykiskt funktionshindrade.

En fråga restes senare under året om huruvida resurserna till handikappomsorgen och omsorgen om psykiskt funktionshindrade är öronmärkta eller inte på samma sätt som resurserna till skolan. Det svar som rådet fick var att så inte är fallet men att det berättigade i skillnaderna ständigt diskuteras.

Stockholm - en stad för alla, stadens nya utemiljöprogram

Stadens tidigare utemiljöprogram, antaget av kommunfullmäktige 1987, har reviderats. Det reviderade programmet antogs av gatu- och fastighetsnämnden under år 2001. Rådet ansåg att detta program på samma sätt som det tidigare skulle antas av fullmäktige för att få den status som krävdes för att riktlinjerna skulle få genomslag. Därför beslutade rådet att uppmana kommunstyrelsen att föra frågan till kommunfullmäktige för beslut.

Information inför höstens val

Handikapprådet begärde att få en redovisning av hur staden hade förberett sig för att göra valproceduren sådan att alla personer med funktionshinder kunde delta på samma sätt som andra medborgare.

En representant för valnämndens kansli informerade.

Riksdagen hade beslutat om vissa ändringar i vallagen som ålade valnämnden att se till att vallokaler är tillgängliga för funktionshindrade. Valnämnden i Stockholm hade vänt sig till samtliga stadsdelsnämnders handikappråd med en begäran om synpunkter på tillgängligheten i stadsdelens vallokaler. Två personer i varje vallokal kommer att lämna service till allmänheten under valdagen. Länsstyrelsen ansvarar för den information som skickas ut till synskadade väljare och information kommer att ges i taltidningen.

Rådet lämnade en rad synpunkter på hur staden ska gå tillväga för att göra information tillgänglig för alla och för att alla som så önskar ska kunna poströsta. Rådet föreslog vidare att

ordföranden Kristina Axén Olin (m) tillskriver valmyndigheten och påtalar vikten av att information sammanställs och skickas ut till berörda i god tid före valet.

EU:s handikappår 2003

Rådet informerades om EU:s handikappår och om statens planering och medelstillelning inför året. Stockholms stad avsåg att för sin del avsätta 300 000 kr till arrangemang under året. Medlen skulle användas för aktiviteter i samarbete med handikapprörelsen. Funktionshinderombudsmannen utsågs att vara stadens representant i planeringen av arbetet.

Det framhölls att handikapporganisationernas medverkan är en viktig grund för planeringen av Handikappårets aktiviteter och att handikappråden vid stadens förvaltningar har en viktig roll att se till att Handikappåret uppmärksammas.

2. Ta initiativ till förbättringar för funktionshindrade

Ledsagning vid föreningsaktiviteter

Rådet informerades om att ett ärende om föreningsledsagning hade behandlats av organisations- och föreningsutskottet. Rådet uttalade med anledning härav att man borde ha fått lämna synpunkter innan ärendet gick vidare till beslut.

SFI för synskadade

Rådet framförde kritik över att revisionskontorets granskning av SFI-upphandlingen inte hade omfattat verksamheten för synskadade. Det svar som lämnades var att revisionen ska granska också den upphandlingen.

Anlitande av bemanningsföretag för social omsorg

Med anledning av en tidningsartikel ställde rådet frågan om stadens planer på att anlita bemanningsföretag för social omsorg. Det beslöts att stadens upphandlingspolicy skulle skickas ut till rådet för kännedom.

Stadens insatser för personer med psykiska funktionshinder

I en rapport från stadens revisionskontor "Samverkan i stödet till psykiskt funktionshindrade i Stockholms stad" hade framförts allvarlig kritik mot den bristande samverkan mellan staden och landstinget när det gäller patienter inom psykiatri. Rådet ställde därför frågan om hur rapporten kommer att hanteras av staden. Det beslöts att rapporten skulle skickas ut till rådet för information och senare diskussion.

Vid den efterföljande diskussionen beslutade rådet att ställa sig bakom revisionskontorets rapport och föreslå att kommunstyrelsen verkar för att de riktlinjer som finns efterlevs och verkar för ett ökat samarbete.

Rådet informerades vidare om att socialtjänstförvaltningen har gett samtliga biståndshandläggare en tre dagars utbildning om bl.a. stadens riktlinjer förstödet till psykiskt funktionshindrade och att det under hösten kommer att ordnas ytterligare utbildning för personal som arbetar med barn inom psykiatri.

Kommunalt bostadsbidrag för handikappade

Med anledning av att vissa personer med funktionshinder av ekonomiska skäl hade tvingats flytta från sina bostäder på grund av bostadsrättsombildning fick rådet en redogörelse för hur det kommunala bostadsbidraget för handikappade var utformat. Det svar som lämnades var att ett förslag till ändring i riktlinjerna för bidraget hade lämnats till socialtjänstnämnden, vilket innehöll vissa övergångsregler som syftade till att göra minskningen av bidraget vid övergång från hyresrätt till bostadsrätt successiv.

Vid ett senare tillfälle fick rådet en detaljerad redogörelse för de nya riktlinjerna och tog vid det tillfället bestämt avstånd från den föreslagna s.k. 3-procentsregeln.

Handikapptiden

Rådet aktualiserade frågan om möjligheten att förlänga sommarens öppethållande för Sköndalsbadet med hjälp av personal från Svedmyrabadet samt betonade vikten av att Smedsuddsbadet, som har upprustats med ramp och liftar, är bemannat.

Funktionshinderombudsmannen åtog sig att ta kontakt med idrottsförvaltningen i frågan.

Tillgängligheten till postlokaler

Med anledning av de stora förändringarna i postens service och utläggningen av vissa delar av den på olika ställen i staden ställdes frågan om vad staden kan göra för att se till att samtliga lokaler uppfyller kraven på tillgänglighet och användbarhet för funktionshindrade.

Rådets ordförande Kristina Axén Olin (m) svarade att hon avsåg att aktualisera frågan med posten vid ett kommande möte. Rådet beslöt att uppmana de lokala handikappråden att påtala problemen för postens områdesansvariga och att bjuda in dem till ett möte för att diskutera frågan.

Teckenspråkig gymnasieskola i Stockholm

Rådet fick vid ett sammanträde information om FHDBFs önskan att staden skulle starta en gymnasieskola med teckenspråk i Stockholm. En skrivelse i ämnet hade tidigare delats ut. Staden hade hittills inte varit villig att tillmötesgå önskan och staten hade förklarat att man inte avsåg att bevilja statsbidrag till en sådan skola.

Rådet uppdrog till funktionshinderombudsmannen att kontakta utbildningsförvaltningen i frågan och återkomma till rådet.

3. Svara för och kontroll av handikapplanen

Under året har frågan om arbetet med handikapplanen diskuterats vid flera tillfällen. Bl.a. ifrågasattes fördelningen av ansvaret för arbetet, eftersom såväl socialtjänstförvaltningen och Funktionshinderombudsmannen som kommunstyrelsens handikappråd enligt sina instruktioner har att svara för kontrollen av hur handikapplanen efterlevs. Det konstaterades också att handikapprådet inte har några resurser för att sköta denna uppgift. Dessa konstateranden men också det förhållande att rådets uppgifter till stora delar sammanfaller med funktionshinderombudsmannens föranledde rådet att besluta att tillsätta en arbetsgrupp för att se över rådets instruktion och hur samarbetet mellan funktionshinderombudsmannen och kommunstyrelsens handikappråd ska organiseras. Gruppen består av funktionshinderombudsmannen och två personer från rådet. Ett första utkast till ny instruktion för rådet diskuterades vid det sista möte för året. Vid samma tillfälle beslöt rådet på förslag av arbetsgruppen att ge gruppen i uppdrag att se över också instruktionerna för nämndernas handikappråd. Gällande handikapplan har en giltighetstid t.o.m. år 2002. Rådet informerades om att socialtjänstförvaltningen arbetar med ett förslag till ett reviderat policydokument. För år 2003 kommer den hittills gällande handikapplanen att styra de olika nämndernas planer.

4. Svara för uppföljning och sammanställning av de nämndanknutna handikapprådens synpunkter och hur dessa har tillgodosetts i de slutgiltiga besluten

Inget sådant arbete har bedrivits i första hand på grund av de oklarheter som finns om var ansvaret för sådan uppföljning egentligen ligger men till viss del också på grund av resursbrist.

5. Anhängiggöra önskemål och motivera resursförstärkningar hos vederbörande nämnd och huvudman samt ta initiativ till information

Rådet har aktualiserat frågan om rätt för handikapprådets ledamöter och ersättare att få arvode för arbete som sker i arbets- och referensgrupper. Det meddelades att stadsledningskontoret arbetade med en översyn av arvodesreglerna.

Rådet begärde en gemensam utbildning för samtliga ledamöter i stadens handikappråd om innehållet i de nya riktlinjerna "Insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL för barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder". Socialtjänstförvaltningen ordnade en sådan utbildning senare under året.

6. Svara på ärenden som remitteras till rådet

Följande ärenden har remitterats till rådet under året:

- Motion av Iris Birath om humanare regler för handikapparkering. Rådet tillstyrkte motionen.
- Idébetänkandet "Vinst för vården" från den statliga utredningen om vårdens ägarformer (SOU 2002:31).
Rådet beslöt att avstå från att lämna eget yttrande och hänvisade till respektive handikapporganisation. Rådet uttalade dock ett principiellt avståndstagande från vinst i vården.
- Vården i tiden – strategier och åtgärder för att bredda användningen av telemedicin och distansöverbyggande vård (departementspromemoria 2002:3).
Rådet beslöt att avstå från att lämna något yttrande och hänvisade till respektive handikapporganisation. Rådet uttalade sin positiva inställning till tekniska framsteg men betonade att den inte får leda till att den personliga omvårdnaden minskar.

7. Initiera samarbete med landstingets handikapporganisation (LHR)

Rådet beslutade att bjuda in länshandikapprådet till ett sammanträde under hösten. Sammanträdet inställdes varför något möte inte kom till stånd.

Övrigt

Rådet har mottagit ett antal skrivelser för kännedom, ställda till olika förvaltningar och nämnder i staden, information om evenemang av olika slag m.m. samt utdrag ur protokoll från sammanträden med kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Vid pennan

Magnus Lindmark
Vice ordförande (SRF)

Ingrid Dalén
Ledamot (FUB)